

Kemalizm'den Tevarüs Edilen Devleti Ele Geçirme Çabası

Abdullah Eren

Devlet aygıtı üzerinden kendi ideolojisini enjekte eden Kemalist rejimin, devlet eliyle hükmetme ve dönüştürme mantığının bir yol ve yöntem olarak benimsenmesi söz konusu.

Türkiye'de siyaset kurumunun itibarı çoklarının hatırlayacağı gibi 1990'lı yıllarda dibe vurmuştu. Faili meçhullerle geçen 1993, 5 Nisan kararlarının damga vurduğu 1994, Susurluk kazasının yaşandığı 1996 ve post-modern darbe ile geçen 1997 yılı aslında 1990'lı yılların karanlık yüzünü de resmediyordu. Bu süreçte, vesayetçi odaklar işbirliği içerisinde siyaset kurumunun zaten zayıf olan itibarını tümüyle zedelemek pahasına, kendilerine siyasetin boşluklarından faydalanarak manevra alanları açmışlardı. Siyasetin alanını daraltma ve siyaset dilini tam zıtlıklar üzerinden kurgulama çabası esasında siyaset kurumunun meşruiyetine yönelik bir hamle olarak okunabilir. Bilhassa 1980 darbesi sonrası, Toplumun siyaset ve siyasetçi algısı son derece olumsuz bir hal aldı. 1990'lı yıllarda, siyaset kurumuna olan güvenin yapılan anketlerde çok düşük çıkması ve en güvenilen kurumlar arasında Ordu'nun zikredilmesi bu durumun bir göstergesiydi. Siyaset kurumunun başarısız olması, istikrarsız hükümetler, ekonomik krizler ve toplumsal çatışmalar anlamına gelmekteydi. Bütün bu başarısızlıkların neticesinde çözüm üretmekten uzak siyasi atmosfer, zihinlerdeki olumsuz siyaset ve siyasetçi algısını daha da pekiştirdi.

17 ARALIK VE DIŞ BAĞLANTILARI

Ak Parti hükümetlerinin son 12 yılda Türkiye'ye kattığı en önemli artılardan birisi, toplum nezdinde Siyaset Kurumu'nun itibarının yükseltilmesi olmuştur. Siyaset kurumunun tüm paydaşlarının sorunlara çözüm üretme noktasında en azından ortak bir irade ortaya koyabileceklerinin görülmesi, siyaset üzerinden sadece kendine alan devşiren siyasetçi algısının da değişmesine yol açtı. Toplum, siyaset alanının Türkiye'de müesses nizamı devlet mefhumu üzerinden sürekli destekleyen "derin ve paralel" yapılara karşı kendileri için yegâne temsil alanı olduğunun bilincinde. Dolayısıyla, hesap sorulabilen ve gerektiğinde alaşağı edilebilen bir temsil makamı sadece siyaset kurumuyla mümkün olabileceği için bu kurumun güçlenmesi ideolojik olarak farklı kesimlerin dahi tercih ettiği bir durum haline gelmiştir. Bugün Ak Parti iktidarının

kendisine oy vermeyen insanlar tarafından dahi “Ehven-i Şer” olarak görülmesi, esasında onun temsil ettiği itibarlı siyaset kurumuna verilen bir kredi olarak okunabilir.

Ak Parti iktidarı boyunca yine millet iradesi üzerindeki vesayet gölgesinin kaldırılması mücadelesi Ergenekon ve Balyoz süreçleriyle sembolleşti. Bu süreçte, yapılan anketlerde ve seçimlerde hükümete toplumun büyük bir kesiminden destek çıktığını biliyoruz. 367 krizi, 27 Nisan Muhtırası, Parti Kapatma süreci, Ergenekon ve Balyoz süreçlerinin hepsinden Ak Parti'nin sağ salim çıkabilmesinin sebeplerinden biri süreçler boyunca Ak Parti seçmeni dışında da toplumun verdiği destek. Dolayısıyla bugün yaşanan vesayet sürecinde de, söylemin Milli irade üzerinden kurulması geçmişte oluşan toplumsal refleksin tekrar harekete geçmesine yönelik. Öte yandan, bu söylemin bu sefer daha güçlü seslendirilmesi ve 17 Aralık sürecinin “dış bağlantılarının” da sıkça vurgulanması esasında Milli iradeye yapılan saldırının “yolsuzluk” algısı gibi altından kalkılması görece zor bir etiket aracılığıyla yürütülmesiyle doğrudan ilişkilidir. Yolsuzluk iddiası siyaseti dizayn etmeye yönelik olması sebebiyle Ak Parti üzerinden siyaset kurumunun itibarını, son tahlilde, zedeleyen bir mahiyet taşımakta. Bu iddianın devlet kurumlarında örgütlü ve kendi hiyerarşisi ile çalışan bir yapı tarafından gündeme getirilmesi de siyaset kurumunu hedef alan bir durum oluşturuyor.

Siyaseti dizayn etme çabalarının son yıllarda daha az alan bulduğu düşünülürken, 2013 yılında gezi ve dersane süreciyle beraber eski alışkanlıkların canlandığını gözlemledik. Dersane süreciyle başlayan vesayet girişiminde farklı olan ise siyasete daha önce medya, bürokratik vesayet ve iş dünyası eliyle yapılan balans ayarlarının bu sefer bu üç alanda da güçlü tek bir odak eliyle yapılmasıdır. 1990'lı yıllarda ve Ak Parti iktidarı boyunca, siyaset alanını daraltarak kendine manevra alanı açmaya çalışan ordu, yargı ve emniyet bürokrasisi, medya ve iş dünyası dörtgeninde menfaatler ayrı olsa da yöntem aynıydı. Ordu hariç bugünkü mücadelede, diğer üç paydaş yine müdahil fakat bugün örgütlülük ve motivasyon açısından tek merkezden yönetilen bir vesayet girişimi söz konusu. Bu girişimin temellendirilmesi ise yolsuzluk üzerinden kurgulandı. 7 Şubat 2012 yılında MİT krizinde Hükümet'in alanına bir müdahale söz konusu olduğundan, müdahale eden yapı hem kendi tabanı açısından hem de pozisyonunu toplumsal meşruiyete dayandırmak noktasında sıkıntılar yaşadı. Dersane tartışmalarında ise, Hükümet'in eğitim hakkı gibi sivil bir alan müdahale ettiği algısı oluşturularak meşruiyet zemini arandı. Hatta, dersane tartışmaları sırasında 2004 yılı MGK belgeleri üzerinden Cemaate karşı bir önyargı var düşüncesinin yayılmaya çalışılması esasında sonrasında gelecek daha büyük dizayn çabalarının bir girizgahı gibi görülebilir. Öte yandan, bugün yargı eliyle toplumda önceden oluşturulmaya çalışılan algı üzerinden bir takım soruşturmanın başlaması yine

toplum zihninde yargı vesayeti kurma denemesi olarak yer ediyor. Bu sürecin bir cemaat tarafından yapılması tabi ki, daha derin analizleri hak eden soruları da gündemin yoğunluğu geçince mutlaka beraberinde getirecektir. Fakat öncelikle şunu söylemek lazım ki; Cumhuriyet Türkiye'sini kuran ve damgasını vuran Kemalist ideoloji İttihatçı gelenekten tevarüs eden devleti ele geçirme refleksi maalesef hastalıklı bir virüs gibi sadece bürokratik elitlere değil, toplumun değişik kesimlerine de sirayet ettirdi. Bugün aslında yaşadığımız, sivil toplum alanında örgütlenen ve oradan neşet ettiğini iddia eden bir yapının kendi hedefleri doğrultusunda bürokrasi aygıtını nasıl araçsallaştırdığıdır. İttihatçı gelenekten kalan hastalıklı miras ta işte budur. O da devleti ele geçirme ve yargı, emniyet bürokrasisi ile kendi gündemini empoze etme. Mesele böyle değilse, Suriye gibi hassas bir konuda üstelik Türkiye'nin Suriye'deki terör örgütleriyle bağlantılı gösterilmeye çalışıldığı günlerde devletin tüm ilgili mercilerinin ortak bir politika çerçevesinde aldıkları kararı adeta dünyaya ifşa eden, kendi istihbaratını yakalayan bir yapı başka türlü nasıl izah edilebilir. Maalesef sivil toplum alanında örgütlenen ve bu iddiayı taşıyan bir cemaatin, bürokrasiyi siyaset kurumunu aşarak ve devletin imkânlarını kullanarak kendisine münhasır kılması söz konusu. Daha açıkçası, devlet aygıtı üzerinden kendi ideolojisini enjekte eden Kemalist rejimin, devlet eliyle hükmetme ve dönüştürme mantığının bir yol ve yöntem olarak benimsenmesi söz konusu. Esasında, bu yöntemin bizatihi kendisinin sorunun kaynağı olduğunu idrak etmek lazım.

KEMALİZMİN ÜRÜNÜ

Son 12 yılda demokrasi ve özgürlükler bağlamında atılan adımların daha ileriye taşınabilmesi için, Kemalist rejimden tevarüs edilen devleti ele geçirme refleksinin ortadan kalkması gerekmektedir. Zira bu refleksi kim gösterirse gösterecek milletlin gözünde vesayetçi damgası yemekten kurtulamayacaktır. 1990'lı yıllarda dibe vuran ve Ak Parti iktidarı ile yeniden iade-i itibar yapılan Siyaset kurumunun algısının kirlenmesi ise, son yıllardaki demokrasi yolculuğunun sekteye uğraması anlamına gelecektir. Bu sebeple, 17 Aralık süreciyle başlayan aynı zamanda siyaset kurumunu hedef alan bu vesayet girişimini de yine siyaset'in itibarını koruyarak bertaraf etmek konusunda en büyük görev iktidar partisine düşüyor.